

“HUDUDIY ELEKTR TARMOQLARI” AJ

**“XORAZM HUDUDIY ELEKTR TARMOQLARI”
AKSIYADORLIK JAMIYATI**

**ULGURJI ISTE’ MOLCHILAR UCHUN
ELEKTR TA’MINOTI**
SHARTNOMASI

No 161013

Бозорлик йўнисларни снозга
мактаби. ЎМН. 207238389.

**Ulgurji iste'molchilarga elektr energiyasi yetkazib berish
Shartnomasi**

20¹² yil - 5. dekabr 16/013 - son

Bo'Roz
(shartnomani tasdiq qo'shi)

Iste'molchingning shaxsli hisob-maqomini

16/013

Хозяин управляющей компании АО "Бороз".
тумани (shahar) elektr ta'minoti korxonasi 2012 yil 16.01. da ro'yxatdan
o'tkazilgan. 44 son shahar nomi: asosida fadliy yurituvchi mabbari
Р. Ахмадов,
(2012 yilning korxonasi ro'yxatidan 15/11)

(Keyingi o'rinnlarda ta'minotchi korxona deb ataladi) bir tomonidan hamda ikkinchi
tumondan Ulgurji iste'molchi (keyingi o'rinnlarda iste'molchi deb ataladi)
Бороз Управляющая компания АО "Бороз".
mabbari Р. Ахмадов,
(2012 yilning korxonasi ro'yxatidan 15/11)

bilan shartnomani quyidagiilar hujdida tuzildi:

I. SHARTNOMA PREDMETI

1. Ushbu elektr energiyasi ta'minoti shartnomasiga (keyingi o'rinnlarda – Shartnoma deb ataladi) muvofig. Ta'minotchi korxona iste'molchiga elektr energiyasini ulangan tarmoq orqali yetkazib berish va iste'molchi iste'mol qilgungan energiyu uchun o'z vaqtida huq to'lashi mujabriyatini olni.

II. YETKAZIB BERILGAN ELEKTR ENERGIYANI XISOBGA OLİSH

2.1. Elektr energiyasi iste'molining yillik shartnomaviy hajmi:

aktiv energiyasi 30 000 kVt/soat;

reakтив energiyasi _____ kVar/soat.

2.2. Yetkazib beriladigan elektr energiyaning shartnoma tuzilgan kunidagi taxminiy narxi 13500 сом. so'mni, tarif bo'yicha 450 so'mni tashkil etadi. Tarif turlari

tahaqallashirilgan, bir stavkali, aholi narxi va boshqalar (tegishlisi yoziladi)

2.3. Iste'molchiga yetkazib beriladigan elektr energiyasining oylar kesimidagi yillik hajmi ushbu Shartnomaga 1-ilovada keltirilgan.

Ta'minotchi korxona tomonidan xizmatlarni to'liq hajmda ko'rsatish uchun elektr ta'minotida tanqislik yuzaga kelgan taqdirda, Vazirlar Mahkamasining 2008 yil 24 dekabrdagi 277-son qarorida qayd etilgan strategik va ijtimoiy ahamiyatga ega iste'molchilarga zarur bo'lgan elektr energiyasining minimal hajmini, shu jumladan choraklar va oyolar bo'yicha iste'molchi bilan belgilangan va oldindan kelishilgan tartibda yetkazib berilishini ta'minlashi shart (7-ilova).

2.4. Iste'molchi tomonidun iste'mol qilgungan elektr energiyasining huq to'lanishi lozim bo'lgan hajmi ushbu Shartnomaga 2-ilovada mazorda tafsilgan xisobga olish

priborlarining ko'rsatkichlari asosida, hisobga olish priborlari ulangan tok va kuchlanish transformatorlarining transformatsiya koeffitsiyentlarini inobatga olingan holda aniqlanadi.

2.5. Iste'molchining (tadbirkorlik subyektlaridan tashqari) elektr energiyasini hisobga olish priborlari, shuningdek elektr energiyasini hisobga olishning boshqa vositalari (*o'chov transformatorlari, avtomatlar, similar va boshqalar*) iste'molchining mablag'lari hisobiga sotib olinadi, davlat qiyoslovidan o'tkaziladi, Ta'minotchi korxona tomonidan bepul o'matiladi, plombalanadi va ro'yxatdan o'tkaziladi.

Tadbirkorlik subyektlarining elektr energiyasini hisobga olish elektron priborlarini sotib olish, o'rnatish, ro'yxatga olish, davriy davlat qiyoslovidan o'tkazish va plombalash, shuningdek, mavjud (jumladan, induksion) hisobga olish asboblari Ta'minotchi korxona mablag'lari hisobidan almashtiriladi.

Hisobga olish Iste'molchining aybi bilan buzilgan taqdirda (tok va kuchlanishni o'chash transformatorlarining ishdan chiqishi, shuningdek, ikkilamchi kommutatsiya, hisobga olish priborlarining shikastlanishi va ularning yo'qolishi) hisobga olish nazorat qilish asboblarini va ularga tegishli asbob-uskunalarini almashtirish, ta'mirlash, davlat qiyoslovidan o'tkazish va o'rnatish iste'molchi tomonidan ular qiymati va ko'rsatilgan xizmatlar uchun haq to'langan holda, Ta'minotchi korxona tomonidan amalga oshiriladi.

II. HISOB-KITOB QILISH TARTIBI

3.1. Elektr energiyasi uchun hisob-kitoblar bir stavkali, tabaqalashtirilgan, o'sib boruvchi, kamayuvchi koeffitsiyent qo'llaniladigan yoki aholiga tenglashtirilgan tariflar asosida amalga oshiriladi.

3.2. Ulangan quvvati 750 kVA va undan ortiq bo'lgan Iste'molchi (byudjet tashkilotlari, suv ta'minoti tashkilotlari, fermer xo'jaliklari va suv iste'molchilarini uyushmalarining nasos stansiyalari, shuningdek Davlat byudjetidan moliyalashtiriladigan nasos stansiyalari bundan mustasno) elektr energiyasi uchun hisob-kitoblarni tabaqalashtirilgan tarif bo'yicha amalga oshiradi.

Iste'mol qilingan energiya uchun tabaqalashtirilgan tarif bo'yicha hisob-kitoblar:

yarim tig'iz davr – sutkaning yorug' vaqtida (soat 9⁰⁰ dan 17⁰⁰ gacha) – belgilangan tarif bo'yicha,

tig'iz davr – eng katta yuklamali soatlarda (yagona elektr energetika tizimining eng katta yuklamali soatlari: ertalabki eng katta miqdor soat 6⁰⁰ dan 9⁰⁰ gacha, kechki eng katta miqdor soat 17⁰⁰ dan 22⁰⁰ gacha) belgilangan tarifga nisbatan 1,5 baravar miqdorda o'suvchi koeffitsiyentni qo'llash orqali;

tungi davr – sutkaning qorong'i vaqtida (eng kam yuklamali soatlarda: 22⁰⁰ dan 24⁰⁰ gacha va 00⁰⁰ dan 6⁰⁰ gacha) – belgilangan tarifga nisbatan 1,5 baravar kamayuvchi koeffitsiyentni qo'llash orqali amalga oshiriladi.

Begilangan tarif II-tarif guruhi bir stavkali iste'molchilarga qo'llaniladigan tarifga to'g'ri keladi.

Tabaqalashtirilgan tarif qo'llanilmaydigan iste'molchiga nisbatan energiya uchun hisob-kitoblarda bir stavkali tarif qo'llaniladi.

Reaktiv energiya kompensatsiyasi uchun chegirmalar (ustamalar) reaktiv energiyani hisobga olish priborlarining ko'rsatkichlari asosida aniqlanadi hamda tegishli ravishda iste'mol qilingan (hosil qilgan) reaktiv energyaning 1 kVar/soat uchun to'lov tarzida undiriladi.

Reaktiv energyaning shartnomaviy miqdori reaktiv energyaning iqtisodiy qiymatidan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

Reaktiv energyaning har bir hisobot davri uchun iqtisodiy qiymati, shartnomada ko'rsatilgan va o'rnatilgan tartibda aniqlanadigan quvvat koeffitsiyentining optimal miqdori

hisobga olinib, ushbu davr uchun aktiv energiyaning shartnomadagi miqdoridan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

Ulangan quvvatidan qat'iy nazar, kripto-aktiv va mayning sohasida faoliyatni amalga oshiruvchi Iste'molchilar (turli kriptovalyutalarda yangi birliklar va komissiya yig'imi formatida mukofot olish imkonini beradigan taqsimlash platformasini ta'minlash va yangi bloklar yaratish bo'yicha faoliyat) foydalangan elektr energiyasi uchun to'lovlarni tegishli tarif guruhiga asosan belgilangan tarifga nisbatan 3 barobar o'suvchi koefitsiyentga muvofiq to'laydi.

3.3. Bir necha tarif guruhlariga mansub Iste'molchi bilan hisob-kitoblar, har bir tarif guruhiga alohida o'rnatilgan hisobga olish priborlari ko'rsatkichlari bo'yicha amalga oshiriladi.

3.4. Ta'minotchi korxona Iste'molchi (yoki uning vakili) bilan bиргаликда iste'mol qilingan elektr energiyasining amaldagi miqdorini aniqlash uchun ulardagи elektr energiyasini hisobga olish priborlari ko'rsatkichlarini har oyda yozib olishi va zarur bo'lganda elektr energiyasini hisobga olish priborlarini ularash sxemasini tekshirib ko'rishi vakolatiga ega.

Ta'minotchi korxona Iste'molchi bilan bиргаликда hisob-kitob davri tugagandan so'ng (mayjud vaziyatdan kelib chiqqan holda) hisobga olish priborlarining ko'rsatkichlarini har oyda yozib oladi va ushbu Shartnomaning 5-ilovasiga muvofiq shaklda energiya sarfi bo'yicha hisobot tuzadi. Iste'molchi tomonidan elektr energiyasi sarfi to'g'risida Ta'minotchi korxonaga belgilangan shakl bo'yicha o'z qo'li bilan, faksimil, elektron yoki pochta aloqasi orqali taqdim etilgan hisobot ham iste'mol qilingan amaldagi hajmini aniqlash uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Bunda, to'lovlarni tabaqalashtirilgan tarifda amalga oshiradigan Iste'molchilar bo'yicha elektr energiyasi sarfi bo'yicha hisobotda foydalilanligan elektr energiyasi (aktiv va reaktiv) to'liq hajmidan tashqari tig'iz, yarim tig'iz va tungi paytlarda foydalilanligan elektr energiyasi hajmlari alohida ham ko'rsatilishi shart.

Elektr energiyasini hisobga olish va nazorat qilishning avtomatlashtirilgan tizimi (keyingi o'rinnlarda EHNAT deb ataladi) joriy etilgan iste'molchilarda hisobga olish priborlaridagi ko'rsatkichlar avtomatlashtirilgan tizimning texnik parametrlariga muvofiq, biroq bir oyda kamida bir marta yoki iste'molchining buyurtmasi bo'yicha yozib olinadi.

3.5. Elektr energiyasi uchun amaldagi tariflar o'zgargan taqdirda, hududiy elektr tarmoqlari korxonasi ularning kuchga kirishidan kamida 15 kun oldin qarorni ommaviy axborot vositalarida e'lon qiladi.

Bunda elektr energiyasi uchun tariflar o'zgargan sanadan qat'iy nazar, elektr ta'minoti shartnomasi o'z kuchida qoladi va iste'molchi foydalilanligan elektr energiyasi uchun yangi tarif kuchga kirgan kundan boshlab xaq to'lashga majburdir.

Tarif o'zgargan taqdirda, iste'molchilar elektr energiyasi (shu jumladan aktiv va reaktiv energiya)ning avans tariqasida to'langan hajmi uchun to'lov kunidan boshlab keyingi bir oydan ortiq bo'limgan muddatda qo'shimcha to'lov to'lashdan ozod etiladi.

Aritmetik xatoliklar, tariflarni noto'g'ri qo'llash tufayli paydo bo'ladigan kam va ortiqcha to'lovlardan tegishli tarif bo'yicha kVt/soatlarda qayta hisoblab chiqiladi va Ta'minotchi korxona tomonidan da'vo muddati doirasida ko'rsatkichlardagi tafovut yoki qo'shimchalar bilan bиргаликda hisobga olinadi.

3.6. Iste'molchiga elektr energiyasi yetkazib berish 70 foiz oldindan haq to'lash usosidi amalga oshiriladi.

EHNATga ulangan yoki oldindan haq to'lash qurilmasi va hisobga olish priboriga ega bo'lgan Iste'molchilarga elektr energiyasi yetkazib berish oldindan to'langan to'lov doirasida ummalga oshiriladi.

Bunda, hisob-kitobni 50 foiz oldindan haq to'lash asosida amalga oshirish xohishini bildirg'an iste'molchilar hisob-kitob amalga oshiriladigan davrni ko'rsatib hisob-kitob davri

boshlanishidan kamida 5 kun oldin bildirgi tartibida Ta'minotchi korxonaga murojaat qilganlari taqdirda elektr energiyasi iste'molchilarga 50 foiz oldindan haq to'lash asosida yetkazib berilishiga yo'l qo'yildi. Oldindan haq to'lanmagan hamda 50 foiz oldindan haq to'layotgan iste'molchilar tomonidan oyning oxirigacha yakuniy hisob-kitob amalga oshirilmagan hollarda mazkur Iste'molchiga nisbatan elektr tarmoqlaridan to'liq uzishgacha bo'lgan choralar ko'rildi.

3.7. Ta'minotchi korxona Iste'molchining energiya sarfi to'g'risidagi hisoboti asosida belgilangan tartibda hisob-kitobni amalga oshiradi va besh kun ichida to'lov amalga oshirish uchun hisob-faktura va to'lov hisob-varag'ini taqdim etadi.

Iste'molchi turli tarif guruhlariga tegishli bo'lgan bir nechta obyektga ega bo'lsa, har bir tarif guruh uchun tarif ko'sratilgan holda umumiy hisob-faktura taqdim etadiladi.

Ta'minotchi korxona tomonidan maxsus dasturiy mahsulot orqali hisob-faktura va to'lov hisob-varag'ini shakllantiriladi hamda Iste'molchi to'g'risidagi ma'lumotlar ko'sratilgan holda elektron raqamli imzo bilan tasdiqlanib, operator orqali rouming operatoriga yuboriladi. Agar maxsus dasturiy mahsulot orqali yetkazish imkoniyat mavjud bo'limasa hisob-faktura va to'lov hisob-varag'i yozma shaklda beraladi.

(Asos: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 25.06.2019 yildagi 522-sonli "O'zaro hisob-kitoblar tizimida elektron shakldagi hisobvaraq-fakturalardan foydalanishni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori)

3.8. Hisobga olish pribori ushbu Shartnomaning 3-ilovasiga muvofiq, elektr tarmoqlarining mansublik balansi bo'yicha farqlash dalolatnomasi va tomonlarning ekspluatatsiya javobgarligi asosida aniqlanadigan elektr tarmog'ining mansublik balansi chegarasida o'rnatilmaganda, chegaradan hisobga olish pribori o'rnatilgan joyigacha bo'lgan uchastkada energiyaning texnologik sarflanish hajmi Iste'molchi bilan birgalikda hisoblash yo'lli orqali aniqlanadi va ushbu Shartnomaning 4-ilovasiga muvofiq dalolatnomada ko'sratiladi va elektr tarmog'ining balans bo'yicha mansubligiga qarab hududiy elektr tarmoqlari korxonasingning va iste'molchining hisobiga o'tkaziladi. Xususiy uy-joy mulkdorlari shirkatlari va kommunal-ekspluatatsiya tashkilotlari bundan mustasno.

Bunda, 750 kVA va undan yuqori quvvatga ulangan, tabaqa lashtirilgan tarifda to'lovlarni amalga oshiradigan Iste'molchi uchun energiyaning texnologik sarflanish hajmi sutkaning tig'iz, yarim tig'iz va tungi paytlari uchun alohida aniqlanib, mutanosib ravishda jami olingen elektr hajmining tegishli paytlariga to'lov haqini yozish uchun qo'shib boriladi (6,-7-ilovalarni reaktiv quvvatga ega va texnologik bronli iste'molchilar to'ldiradi).

3.9. Elektr energiyasi yagona elektr energetika tizimidan tranzit bo'yicha Iste'molchining elektr tarmog'i orqali hududiy elektr tarmoqlari korxonasingning elektr tarmog'iga uzatilganda, Iste'molchi tarmoqlaridagi elektr energiyasi texnologik sarfining bir qismi, Iste'molchining elektr tarmog'iga kelib tushgan elektr energiyasining umumiy miqdoriga nisbatan hududiy elektr tarmoqlari korxonasingning elektr tarmog'iga iste'molchi tomonidan uzatilgan elektr energiyasi miqdoriga mutanosib ravishda, yagona elektr energetika tizimining elektr tarmoqlaridagi texnologik sarflarga o'tkaziladi.

3.10. Elektr energiyasi sarfi to'g'risidagi hisobot Iste'molchi tomonidan taqdim etilмаган тақдирда, Ta'minotchi korxona tomonidan elektr energiyasi (shu jumladan aktiv va reaktiv energiya) iste'molining shartnomaviy miqdori bo'yicha yoki o'tgan hisob-kitob davr uchun elektr energiyasi iste'molining o'ttacha sutkalik amaldagi miqdori to'g'risidagi ma'lumotlar asosida hisob-kitob qilinadi.

Bunda hisobga olish priborlari ko'sratichchlari nazorat tartibida Ta'minotchi korxona tomonidan yozib olingandan keyin amalda iste'mol qilingan elektr energiyasi uchun qayta hisob-kitob qilinadi. Qayta hisob-kitob Iste'molchi yoki uning vakili ishtirokida yoxud uning ishtirokisiz belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

3.11. EHNATning joriy etilishi munosabati bilan Iste'molchining hisobga olish priborlaridagi ko'rsatkichlar avtomatlashtirilgan tizimning texnik parametrlariga muvofiq, biroq bir oyda kamida bir marta yoki Iste'molchining buyurtmasi bo'yicha yozib olinadi.

Ta'minotchi korxona Iste'molchining shaxsiy hisob-raqam va hisobga olish priborlarining holati haqida batafsil ma'lumotlar doimiy asosda shakllantirilishi va idoralararo elektron hamkorlik qilish tizimiga real vaqt rejimida yuborilishini ta'minlaydi.

3.12. Shartnomada hisob-kitob davri uchun ko'rsatilgan energiya miqdordan 5 foizdan ortiq miqdorda energiya iste'mol qilganda, Iste'molchidan shartnomada ko'rsatilgan miqdordan ortiq iste'mol qilingan elektr energiyasi jami hajmi uchun belgilangan tarisning 1,15 baravari miqdorida to'lov undiriladi.

Iste'molchining elektr energiyasi haqini to'lash, reaktiv energiya kompensatsiyasi uchun tarisga ustamalar, shuningdek, noqonuniy foydalanilgan elektr energiyasi qayta hisob-kitobi va penya bo'yicha qarzi bo'lgan taqdirda, uning avans to'lovi hisobiga o'tkazilgan mablag'lari qarzni qoplashga yo'naltiriladi va avans to'lovi (oldindan haq to'lash) sisatida hisobga olinmaydi.

Iste'molchi shartnomada ko'rsatilgan elektr energiyasi xajmini to'liq iste'mol qilmagan taqdirda, avans tariqasida to'langan mablag'lar qaytarib berilmaydi va elektr energiya uchun keyingi hisob-kitoblarda hisobga olinadi.

Hisob-kitob oyidan keyingi kalendar oy tugagach qarzdorlik to'lov muddati o'tgan deb hisoblanadi va to'lov muddati o'tgan har bir kun uchun Iste'molchiga to'lov muddati o'tgan summaning 0,1 foizi miqdorida, elektr energiyasi maxsus tartibda yetkazib beriladigan korxonalar uchun esa 0,2 foiz miqdorida penya hisoblab yoziladi. Bunda penyaning umumiyligi miqdori, muddati o'tgan to'loving 50 foizidan oshmasligi lozim.

3.13. Iste'molchi va Ta'minotchi korxona har oyda hisob-kitob davri tamom bo'lgandan keyin besh kun mobaynida o'zaro hisob-kitoblarning taqqoslash dalolatnomasini tuzadi.

3.14. Iste'molchini quyidagi hollarda elektr tarmoqlaridan uziladi:

hisob-kitoblar o'z vaqtida amalga oshirilmaganligi oqibatida foydalanilgan elektr energiyasi uchun qarzdorlik mavjud bo'lganda;

Ta'minotchi korxonaning qonuniy talabnomalari bajarilmaganda, shu jumladan, uning tegishli vakillariga hisobga olish priborlari ko'rsatkichlarini olishga yo'l qo'yilmaganda;

hisobga olish priborlarini qasddan buzzganda, ko'rsatkichlarni o'zgartirish maqsadida ulurning ishlashiga tashqaridan aralashish hatti-harakatlar amalga oshirilganda;

elektr energiyasidan noqonuniy foydalanilgani, elektr tarmoqlariga noqonuniy uluniish, talon-taroj qilish yoki Vazirlar Mahkamasining 2018 yil 12 yanvardagi 22-soni Elektr energiyasidan foydalinish Qoidalar (keyingi o'rinnlarda Qoidalar deb ataladi)ini buzishning boshqa holatlari aniqlanganda.

Yugona elektr energetika tizimida elektr energiya va quvvatda tanqislik vujudga kelganda, avariyalarga yo'l qo'ymaslik va iste'molchilarining tartibsiz uzib qo'yilishining oldini olish maqsadida hududiy elektr tarmoqlari korxonasi o'chirish vaqtini ko'rsatgan holda, iste'molchilardan reklamalar, illyuminatsiyalar, bino va inshootlarni yoritgichlarini, elektr isitish va issiq suv bilan ta'minlash qurilmalarini o'chirib qo'yishni talabi bajarilmaganda;

Sud organlarining qonuniy kuchga kirgan qarorlariga asosan.

Iste'molchilar va subiste'molchilar (ijarachilar), tadbirkorlik subyektlari yoxud fuqarolar o'tasidu turli xil nizoli (kelishmovchilik) holatlarda, faqatgina sudning qonuniy kuchga kirgan qarorlariga asosan Ta'minotchi korxona elektr tarmoqdan ajratish yoki qayta uloshti amalga oshirildi.

3.15. Hisobga olinmagan energiya uchun amalga oshirilgan qayta hisob-kitob, Iste'molchini qonun hujjatlarida belgilangan tartibda Qoidalarni buzganlik uchun javobgarlikdan ozod etmaydi.

3.16. Ta'minotchi korxona yetkazib berilgan elektr enegiya uchun qarzdor bo'lgan Iste'molchiga qarzni besh kun ichida to'lanishi haqida xabardor qilishni ta'minlaydi.

Ta'minotchi korxona Iste'molchini xabardor qilingan vaqtidan boshlab besh kun muddat o'tgandan so'ng, Iste'molchini debitor qarzdarlik uchun tarmoqdan uzib qo'yish va ularni qaytadan ulashni qonun hujjatlarida belgilangan tartibda amalga oshiradi.

Qayta ulanishda Iste'molchidan to'lov kuni amalda bo'lgan bazaviy hisoblash miqdorining o'n baravari miqdorida xaq undiriladi. Bunda, EHNAUTga ulangan hamda hisobga olish pribori avtomatik tarzda o'chirib-yoqish qurilmasiga ega bo'lgan iste'molchilarни tarmoqlariga qayta ulanishi uchun haq undirilmaydi.

3.17. Iste'molchi elektr tarmoqlarining texnik holatini ta'minlash bo'yicha ekspluatatsiya xarajatlari uchun subiste'molchilar, iste'molchi bilan subiste'molchi o'rtaSIDA tuzilgan aloxida shartnomaga bo'yicha elektr energiyasining umumiy xajmidan olinadigan ulushga mutanosib ravishda xaq to'laydi.

Ekspluatatsiya xarajatlari subiste'molchiga beriladigan elektr energiyasi tarifiga qo'shishga ruxsat etilmaydi.

3.18. Xususiy uy-joy mulkdorlari shirkatlari va kommunal-ekspluatatsiya tashkilotlari, elektr energiyasidan aholiga elektr energiyasi yetkazib berish maqsadida foydalanuvchi idoraviy va munitsipial uy-joy fondi, yuridik shaxslar yotoqxonalari, diniy tashkilotlar va oilaviy korxonalar, shuningdek, elektr energiyasidan aholi ehtiyojlari uchun foydalanadigan lokal qozonxonalarga maishiy iste'molchilarga belgilangan tarif qo'llaniladi.

3.19. Elektr energiyasini hisobga olish pribor bilan birgalikda foydalaniladigan o'lchov transformatorlarini boshqa joyga o'rnatish va almashtirish Ta'minotchi korxona bilan kelishilgan holda amalga oshiriladi.

Iste'molchining aybi bilan elektr energiyasini hisobga olish priboriga zarar yetkazilgan (plombasi buzilsa, oynasi sinsa va boshqalar), elektr energiyasini hisobga olish priborini ulash sxemasi o'zgartirilgan, hisobga olish asbobining xotira bloki va uni dasturlashdan foydalanish tugmasiga (bo'Imasiga) tashqaridan ta'sir ko'rsatilgan, elektr energiyasini hisobga olish priboridan tashqari elektr qabul qilgichlarni ulash yoki energiya boshqa usulda o'g'irlangan hollarda, Ta'minotchi korxonaning vakolatlvi vakili belgilangan shakl bo'yicha qoidani buzish dalolatnomasini tuzadi. Ushbu dalolatnomma asosida Ta'minotchi korxona Iste'molchini elektr tarmog'idan uzib qo'yadi.

Hisobga olinmagan elektr energiyasi miqdorining qiymati Ta'minotchi korxona tomonidan ushbu Shartnomada ko'rsatilgan Iste'molchining ish soatlari soni hisobga olingan holda elektr qabul qilgichlarning ulangan quvvati bo'yicha quyidagi holatlarda amalga oshiriladi:

elektr energiyasini hisobga olish pribori, o'lchov transformatorlarini ulash sxemalari o'zgartirilganda, hisobga olish asbobining xotira bloki va uni dasturlashdan foydalanish tugmasiga (bo'Imasiga) tashqaridan ta'sir ko'rsatilganda va hisobga olishni nazorat qilish asboblaridan tashqari elektr qabul qilgichlar ko'z bilan aniqlab bo'lmaydigan yashirin yo'l bilan (yashirin elektr simlari, pereklyuchatellar montaj qilinishi va shu kabilar) ulanganda – elektr energiyani hisobga olishning nazorat asboblari oxirgi almashtirilgan yoki ulanish sxemalari tekshirilgan kundan boshlab, biroq da'vo muddatidan ortiq bo'Imagan muddatda;

elektr energiyasini hisobga olish priboriga iste'molchining aybi bilan zarar yetkazilganda (plombasi buzilishiga yo'l qo'yilgan, oynasi singan va shu kabi holatlar) yoki elektr energiyasi aylanib chiqishda ko'z bilan aniqlash mumkin bo'lgan boshqa usulda o'g'irlangan taqdirda – oxirgi marta aylanib chiqilgan kundan boshlab, biroq da'vo muddatidan ortiq bo'Imagan muddatda amalga oshiriladi.

Hisobga olinmagan elektr energiyasi miqdori qiymatini hisob-kitob qilishda qoida buzish aniqlanishidan oldingi davr uchun amaldagi to'lovlar hisobga olingen holda, qayta hisob-kitob amalga oshirilayotgan vaqtidagi tarif qo'llilanildi. Bunda I tarif guruhidagi Iste'molchilar uchun hisobga olinmagan elektr energiyasi miqdorining qiymati yagona elektr energetikasi tizimining maksimal yuklanish soatlariда amal qiladigan tarif bo'yicha hisob-kitob qilinadi.

Elektr energiyasini hisobga olish Iste'molchining aybisiz vaqtinchalik buzilganda yetkazib berilgan elektr energiyasi uchun hisob-kitob Ta'minotchi korxonaning qarori bo'yicha, hisobga olish buzilishiga qadar bo'lgan oldingi hisob-kitob davridagi yoki hisobga olish tiklangandan keyingi davrdagi o'rtacha sutkalik sarf bo'yicha amalga oshiriladi.

Elektr energiyaning o'rtacha sutkalik sarfi bo'yicha hisob-kitob qilish davri bir oydan oshmasligi kerak va shu vaqt ichida hisobga olish tiklanishi zarur.

Agar, elektr energiyani hisobga olish priborini obyektiv sabablarga ko'ra, ko'rsatilgan muddatda (o'lichash transformatorining, hisobga olish priborining yo'qligi, o'tib bo'lmaydigan yo'llar va shu kabilar tufayli) tiklash imkoniyati bo'lmasa, iste'molchiga yetkazib berilgan elektr energiyasi uchun hisob-kitob qilish tartibi va hisobga olishni tiklash muddati iste'molchi va hududiy elektr tarmoqlari korxonasining o'zaro kelishivi bilan belgilanadi.

Elektr energiyasidan foydalanishda Iste'molchi tomonidan yo'l qo'yilgan qoidabuzilishlar Ta'minotchi korxona vakili va Iste'molchi tomonidan imzolangan ikki nusxdagi belgilangan shakl bo'yicha dalolatnoma bilan rasmiylashtiriladi, uning bir nusxasi Iste'molchiga beriladi va Ta'minotchi korxona tomonidan ushbu Qoidalarni buzgan Iste'molchi elektr qurilmalari tarmoqdan uzib qo'yiladi.

Iste'molchi dalolatnomani imzolashni rad etgan taqdirda, qoida buzish dalolatnomasida iste'molchini tanishtirganlik to'g'risida belgi qo'yiladi.

IV. TOMONLARNING HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

4.1. Iste'molchi quyidagi huquqlarga ega:

Iste'molchining elektr qurilmalarini Ta'minotchi korxona elektr tarmoqlariga texnik shartlarga muvofiq o'rnatilgan tartibda ulash;

sifat ko'rsatkichlari davlat standartlariga muvofiq o'rnatilgan tartibda elektr energiyasini olish;

elektr energiyasi yetkazib berishning to'xtalishi yoki to'xtatib qo'yilishi sabablari to'g'risida belgilangan tartibda axborot olish;

Ta'minotchi korxonaga iste'mol qiladigan elektr energiyasi hajmlarining o'zgartirilishi to'g'risida belgilangan tartibda takliflar kiritish. Bunda elektr energiyasining shartnomadagi hajmini o'zgartirish bo'yicha taklif mo'ljallanayotgan o'zgartirishdan 10 kun oldindan (joriy oy tugagungacha) berilishi kerak

elektr energiyasi to'liq hajmda yetkazib berilmasligi yoki sifat ko'rsatkichlari davlat standartlariga muvofiq bo'Imagan elektr energiyasi yetkazib berilishi oqibatida hududiy elektr tarmoqlari korxonasi yoki elektr ta'minoti korxonasi (aybdor tashkilot) tomonidan yetkazilgan zararlarni belgilangan tartibda qoplash;

Shartnomani qonun hujjalariiga muvofiq bir tomonlama tartibda bekor qilish;

Shartnomma bekor qilganda foydalanilmagan elektr energiyasi miqdori uchun to'longan umblag'ni qaytarilishini talab qilish;

Elektr energiyasi yetkazib berilishi to'xtatilganda yetkazilgan zararni qoplashni talab qilish;

elektr ta'minoti shartnomasini tuzishda va bajarishda yuzaga kelayotgan nizolarni hal etish uchun sudga, monopoliyaga qarshi davlat organiga yoki bo'ysunuvi bo'yicha yuqori organga (mansabdar shaxsga) murojaat qilish.

Iste'molchi qonun hujjatlari muvosiq boshqa huquqlarga ham ega.

4.2. Iste'molchi quyidagilarga majbur:

Ta'minotchi korxona tomonidan belgilangan elektr energiyasini iste'mol qilish rejimiga rioya etish;

foydalilanilgan elektr energiyasi (quvvati) uchun o'z vaqtida haq to'lash;

ishlatilayotgan elektr qurilmalari, asboblar va asbob-uskunalarining zarur texnik holatini va iste'molchilarining elektr qurilmalarini ekspluatatsiya qilishda xavfsizlik texnikasi qoidalariga rioya qilinishini ta'minlash, hududiy elektr tarmoqlari korxonasiغا yoki elektr ta'minoti korxonasiغا elektr asbob-uskunalarining nosozligi to'g'risida xabar qilish;

elektr energiyasidan oqilona foydalinish chora-tadbirlarini amalga oshirish;

"O'zenergoinspeksiysi"ning yozma ko'rsatmalarini o'z vaqtida bajarish;

Elektr qurilmalarining tuzilishi qoidalari talablariga rioya etish;

o'rnatilgan tartibda Ta'minotchi korxona vakiliga elektr energiyasini hisobga olish priborlarini ko'rshiga imkon berish;

yil mobaynida yangidan ishga tushiriladigan elektr qurilmalaridan foydalinish boshlanishidan kamida bir oy oldin elektr energiyasining zarur miqdori uchun hududiy elektr tarmoqlari korxonasiغا buyurtmanoma berish;

kelgusi yil uchun elektr energiyasiga bo'lgan ehtiyojni aniqlashda elektr energiyasini elektr tarmoqlaridan uzatishda, ishlab chiqariladigan maxsulotning (ishlar turlarining) texnologik jarayoni ishlab chiqarish ehtiyojariga, ishlab chiqarish binolari va ma'muriy binolarni yoritish, isitish, shamollatish uchun elektr energiya sarfini, shuningdek, ushbu elektr tarmoqlariga ulangan subiste'molchilarining ehtiyojini hisobga olish.

Iste'molchi tomonidan hisobga olish priborni EHNATda muqobil (soz holda) ishlashiga to'sqinliq qilishi amaldagi Qonun va boshqa meyoriy huquqiy xujjalarga asosan javobgar bo'lishiga sabab bo'ladi.

Shuningdek, ulangan quvvati 5 MVt va undan ortiq bo'lgan Iste'molchi Ta'minotchi korxonaning talabiga ko'ra quyidagilarni hisobga olishi va bu haqida xabar berishi shart:

iste'mol qilinayotgan quvvatning har sutkalik, har oylik sarfi va amaldagi miqdori;

yagona elektr energetika tizimining eng ko'p va eng kam yuklamalni davrlarida reaktiv energiya va quvvatning har sutkalik sarfi;

yagona elektr energetika tizimining eng ko'p yuklamasining o'tish davrida aktiv energiya (quvvat)ning har 30 daqiqa dagi sarfi.

Ulangan quvvati 250 kVA va undan ortiq bo'lgan iste'molchilar yuqorida ko'rsatilgan majburiyatlar bilan birgalikda quyidagilarga majbur:

mahsulot birligini ishlab chiqarish (ishlarni amalga oshirish) uchun elektr energiyasi sarfining texnik va iqtisodiy jihatdan asoslangan ilg'or normalarini ishlab chiqish - umumiy ishlab chiqarish va texnologik; yakka tartibdagi va guruh bo'yicha; yillik, choraklik va oylik - ularni ishlab chiqarishni tashkil etish texnologiyasi takomillashtirilishi (o'zgartirilishi) va yangi texnika joriy etilishiga qarab qayta ko'rib chiqish;

Korxona bo'yicha, shu jumladan ko'p energiya sarflaydigan uskunalar, sexlar va iste'molchilar guruhlari bo'yicha elektr energiyasi balanslarini tuzish hamda ular asosida ishlab chiqarish jarayonlarida elektr energiyasidan foydalinish samaradorligini tahlil qilish, elektr energiyasining samarasiz sarflanishi va isrof bo'lishini aniqlash, ularni kamaytirish va bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish;

kelgusi davr uchun elektr energiyasiga bo‘lgan ehtiyojni va elektr tarmoqlarining energiya o‘tkazish qobiliyatini oshirish, elektr ta’minoti sxemalarini takomillashtirish zaruriyatini aniqlash maqsadida (mahsulot ishlab chiqarishning, bajariladigan ish turlarining mo‘ljallanayotgan prognoz hajmlaridan va elektr energiyasi sarfi meyorlaridan kelib chiqib, ularni kamaytirish va elektr energiyasini tejashni hisobga olgan holda) elektr energiyasining bir yil va kelgusi davr uchun balanslarini tuzish;

mahsulot (ishlar) birligiga elektr energiyasi sarfining tasdiqlangan meyorlariga rivoja qilish va ularni kamaytirish bo‘yicha belgilangan tadbirlarning bajarilishini ta‘minlash;

elektr energiyasini tejash bo‘yicha (yillik va uzoq istiqbol uchun) tashkiliy-teknik tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish.

Iste’molchi Ta’minotchi korxona tomonidan belgilangan energiya iste’molini cheklash jadvalini bajarishi shart.

Iste’molchi qonun hujjatlariga muvofiq boshqa majburiyatlarga ham ega.

4.3. Ta’minotchi korxona quyidagi huquqlarga ega:

iste’molchilardan elektr ta’minoti shartnomasida belgilangan majburiyatlarni tegishli darajada bajarishni talab etish;

iste’molchilar tomonidan elektr ta’minoti shartnomasi shartlari bajarilmasligi yoki buzilishi oqibatida unga yetkazilgan zararning belgilangan tartibda qoplanishi;

avariya rejimida iste’molchilarni elektr tarmoqlaridan uzish (o‘chirish);

EHNATga ulangan va oldindan to‘langan mablag‘ tugagandan so‘ng elektr energiyasi uchun oldindan to‘loymi amalga oshirish qurilmasiga ega hisobga olish asbob mavjud bo‘lgan iste’molchilarni uzish. Bunda uzilgandan so‘ng iste’molchingin ko‘rishi mumkin bo‘lgan zarari uchun Ta’minotchi korxona javobgar bo‘lmaydi.

Qoidalari va boshqa normativ-huquqiy hujjatlarda nazarda tutilgan holatlarda Iste’molchilarni elektr tarmoqlaridan uzish oqibatlari uchun javobgar bo‘lmaydi.

Ta’minotchi korxona qonunchilikda belgilangan boshqa huquqlarga ham ega bo‘lishi mumkin.

4.4. Ta’minotchi korxona quyidagilarga majbur:

Iste’molchiga elektr energiyasini elektr tarmog‘i orqali elektr tarmoqlarining balans bo‘yicha mansublik bo‘linish chegarasigacha shartnomada ko‘rsatilgan xajmda muntazam yetkazib berish;

uskunalar, elektr uzatish liniyalarini, hisobga olish priborlaridan foydalanish, ularga texnik xizmat ko‘rsatish va ta’mirlash, shuningdek, o‘z elektr xo‘jaligi obyektlaridagi nosozliklarni bartaraf qilish;

elektr tarmog‘i ho‘jaligi obyektlarini rejali ta’mirlanishi tufayli elektr energiyasi bilan ta’minlashdagi mumkin bo‘lgan uzilishlar to‘g‘risida kamida 3 kun oldin ogohlantirish;

Iste’molchini elektr energiyasini yetkazib berilishi to‘xtatilishi va to‘xtatilish sabablari to‘g‘risida xabardor qilish (Iste’molchi mas’ul xodimlarini uyali aloqa vositasi orqali (telefonogramma), ovozli xabar, telegram xabarnoma, SMS xabar orqali yoki yozma tarzda);

kiritilayotgan cheklashlar to‘g‘risida, cheklashlarni xajmi va vaqtini ko‘rsatilgan holda Iste’molchiga oldindan xabar berish;

elektr energiyasi to‘liq yetkazib berilmaganligi yoki elektr ta’minotidagi boshqa buzilishlar to‘g‘risidagi Iste’molchingin arizasini, ariza olingan kundan boshlab 10 kundan kechiktirmay ko‘rib chiqish Qoidalarga muvofiq bartaraf etish va batasfil javob yuborish;

Iste’molchiga o‘matilgan tartibda yetkazib berilgan energiya hisobini yuritish;

Iste'molchining belgilangan tartibda kiritilgan takliflariga muvofiq besh kun muddatda elektr energiyasining oylik shartnomaviy hajmiga o'zgartirishlar kiritish, elektr energiyasining oylik shartnomaviy miqdorini ko'paytirish (kamaytirish) mumkin bo'Imagan taqdirda - bu haqida, rad etish sababini ko'rsatgan holda, iste'molchiga xabar qilish;

Iste'molchida o'rnatilgan hisobga olish priborlarini almashtirish va o'rnatish, plombalashni ta'minlash;

davlat standartiga muvofiq bo'lgan elektr energiyasini yetkazib berish.

iste'molchining sarflagan elektr energiyasi uchun qarzi vujudga kelganda qarzni besh kun muddatda to'lash zarurligi to'g'risida yozma xabardor qilish (EHNATga ulangan iste'molchilar bundan mustasno);

Ta'minotchi korxona qonunchilikka muvofiq boshqa majburiyatlarga ham ega.

V. TOMONLARNING JAVOBGARLIGI

5.1. Elektr ta'minoti shartnomasi bo'yicha taraflar qonunchilikda belgilangan tartibda javobgar bo'ladi shuningdek, shartnoma shartlari bajarilmagan yoki tegishli tarzda bajarilmagan hollarda. Ta'minotchi korxona buning natijasida yetkazilgan haqiqiy zararni qoplashga, Iste'molchi esa yetkazilgan haqiqiy zararni qoplashga majbur.

5.2.Ta'minotchi korxona Iste'molchi oldida moddiy javobgar bo'lmaydi agar:

Iste'molchi elektr energiyasi iste'moliniing belgilangan rejimiga rioya qilmay, elektr energiyasi iste'moli yoki quvvatining shartnomaviy miqdoridan oshib ketishiga yo'l qo'yganda, hududiy elektr tarmoqlari korxonasi tomonidan belgilangan elektr energiyasi iste'molini cheklash jadvalini bajarmagan kunlarda sifati past elektr energiyasi yetkazib berilganligi uchun;

zahira manbai avtomatik ishga tushganda, avtomatik qayta ularash va avtomatik tarzda tez-tez o'chirishlar vaqtida elektr energiyasini yetkazib berish borasidagi tanaffuslar uchun.

Elektr ta'minoti shartnomasi bo'yicha majburiyatlar bajarilmagan yoki zarur tarzda bajarilmagan hollarda, hududiy elektr tarmoqlari korxonasi buning natijasida yetkazilgan zararni qoplashga, iste'molchi esa yetkazilgan real zararni qoplashga majbur.

5.3. Tomonlar ularning xohish va harakatlari uchun bog'liq bo'Imagan tabiiy ofatlar yoki ijtimoiyl-iqtisodiy vaziyatlar sababli ushbu sharoltarda qaytarib bo'lmaydigan va oldindan bilib bo'lmaydigan favqulodda holatlarni o'z ichiga olgan yengib bo'lmash kuch (fors-major) oqibatida o'z zimmasiga olingan majburiyatlarni bajara olmasa, tomonlardan hech biri o'z majburiyatlarini to'liq yoki qisman bajarmagani uchun javob bermaydi.

5.4. Taraflar o'rtasida shartnoma yuzasidan kelib chiqqan nizolar o'zaro kelishuv yo'li bilan hal qilinadi. Agarda ikki tomonlama kelishuvga erishilmasa, nizolar O'zbekiston Respublikasi qonunchiligidagi ko'ra iqtisodiy sudlarda yoki "XORAZM MEDIATSIYA VA ARBITRAJ MARKAZI" jamiyatini huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi Hakamlik sudida hal qilinadi. Nizo xakamlik sudida xal qilinganida sudning reglamenti va Nizomiga ko'ra xal qilinadi. Hakamlik muhokamasining joyi: hakamlik sudi tomonidan belgilanadi. Hakamlik muhokamasini 1 nafar hakamlik sudyasi tomonidan hal etiladi. Xakamlik muxokamasini bilan bog'liq chiqimlar O'zbekiston Respublikasi "Davlat boji to'g'risida"gi Qonuni va illovasida belgilangan stavkalardan oshmasligi lozim.

5.5 Taraflar o'rtasida ushbu shartnomada belgilanmagan xolatlar yuzasidan nizo kelib chiqqan taqdirda, ular mazkur shartnomaning 5.4-bandida ko'rsatilgan tartibda "XORAZM MEDIATSIYA VA ARBITRAJ MARKAZI" jamiyatini huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi Hakamlik sudida hal qilinadi.

VI. Elektr energiyasini cheklash yoki uzib qo'yish shartlari

6.1. Quvvat va elektr energiyasi iste'moli bo'yicha cheklash va uzib qo'yish jadvallari hududiy elektr tarmoqlari korxonasi tomonidan iste'molchilar bilan birlgilikda ishlab chiqiladi, mahalliy davlat hokimiyati idoralari bilan kelishiladi, "Hududiy elektr tarmoqlari" AJ tomonidan tasdiqlanadi va yagona elektr energetika tizimida elektr quvvati va energiya tanqisligi paydo bo'lganda joriy etiladi.

6.2. Elektr energiyasini cheklash va uzib qo'yish jadvallari iste'molchining texnologik va avariya bronini aniqlash dalolatnomasiga asosan, joriy yilning 1 oktabridan keyingi yilning 1 oktabrigacha bo'lgan davr uchun tuziladi hamda jadvallarga kiritilgan barcha iste'molchilar uchun ularni bajarish majburiy hisoblanadi.

Jadvallarning quyidagi turlari tuziladi:

yagona elektr energetika tizimida yoqilg'i yoki gidroresurslar yetishmaganda elektr energiyasini (kVt soatda) cheklash jadvali. Jadvalda elektr energiya iste'molini iste'molchilarning texnologik bronigacha, keyinchalik esa avariya bronigacha (cheklashga mansub bo'lmagan obyektlardan tashqari) va bunda iste'molni 5 ta navbatga bo'lgan holda qisqartirish nazarda tutilishi lozim;

yagona elektr energetika tizimida quvvat yetishmaganda quvvatni (kVtda) cheklash jadvali. Jadvalda yagona elektr energetika tizimining ertalabki va kechki eng katta yuklamalari yuzaga keladigan soatlarda iste'mol qilinadigan quvvatni iste'molchilarning avariya bronigacha kamaytirish va bunda iste'mol qilinadigan quvvatni 5 ta navbatga bo'lish nazarda tutilishi lozim;

quvvat taqchilligi yuzaga kelishi natijasida avariya xavfi paydo bo'lganda va cheklash jadvallarini joriy qilish imkoniyati bo'lmagan, quvvatni cheklash jadvali. Jadvalda uzib qo'yilishi mumkin bo'lmagan obyektlardan tashqari, yagona elektr energetika tizimi iste'molchilarini to'liq uzib qo'yish va uzib qo'yiladigan quvvatni 5 navbatga bo'lish nazarda tutilishi lozim.

6.3. Cheklash va uzib qo'yish jadvallarini amalga kiritish tartibi quyidagilar:

elektr energiyasi va quvvatni cheklash va uzib qo'yish jadvallari "O'zbekiston milliy elektr tarmoqlari" AJ rahbari farmoyishi bilan amalga kiritiladi. Dispatcherlik boshqaruvining barcha darajalarida elektr energiyasini cheklashni joriy etish farmoyishi operativ jurnalda cheklash hajmi, cheklash boshlanadigan va tugaydigan vaqt qayd etilgan holda beriladi;

hududiy elektr tarmoqlari korxonasi iste'molchilarga keyingi sutkalarda elektr energiyasini cheklash jadvallarining amalga kiritilishi to'g'risida joriy sutkaning soat 14⁰⁰ dan kechiktirmay, cheklash hajmi, cheklash boshlanadigan va tugaydigan vaqtini ko'rsatgan holda ma'lum qiladi.

Elektr energiyasini cheklash jadvallarini zudlik bilan joriy etish zarur bo'lganda, bu haqidagi bildirishnoma sutkaning vaqtidan qat'i nazar, cheklashning amal qilishi boshlanishidan 1 soat oldin iste'molchilarga yetkaziladi.

Uzib qo'yish jadvallari iste'molchilar tomonidan hududiy elektr tarmoqlari korxonasidan uzib qo'yish jadvallari joriy etilishi to'g'risidagi bildirishnoma olingandan keyin darhol joriy etiladi.

Iste'molchilar – cheklash va uzib qo'yish jadvaliga kiritilgan, shu jumladan uzlusiz ishlab chiqarish texnologik jarayoniga ega korxonalar, tashkilotlar va muassasalar (cheklash va uzib qo'yilishi mumkin bo'lmagan obyektlardan tashqari) cheklash va uzib qo'yish jadvallarining hududiy elektr tarmoqlari korxonalarini tomonidan ko'rsatilgan muddatda so'zsiz bajarilishini tashkil etishi shart. Aks holda, ular uzib qo'yish va cheklash jadvallari bajarilmaganligi tusayli yagona elektr energetika tizimi markazlaridan majburiy uzib qo'yish natijasida yuzaga keladigan oqibatlar uchun qonun hujjalarda belgilangan tartibda juvob beradi.

Hududiy elektr tarmoqlari korxonasi elektr energiyasi va quvvatini cheklash jadvallarini amalga kiritish to'g'risidagi farmoyish iste'molchilar tomonidan

IX. TOMONLARNING MANZILLARI VA BANK REKVIZITLARI

ISTE'MOLCHI: *Боғот Бурназов*

Yuridik manzili: *Боғот Рұмасин 3-йлік махалле мекендері*

Hisob raqami: *23401000300100001010*

Bank kodi (MFO) *00014* STIR (INN) *55111010*

Respublika va mahalliy byudjetdan moliyalashshtiriladigan Iste'molchilar uchun:

Byudjet fondining hisob-raqamini: *1002250332042683670245001*

Bank kodi (MFO) *00014* STIR (INN) *552228388*

Byudjetdan tashqari fondning hisob-raqamini

Bank kodi (MFO) *00014* STIR (INN) *552238388*

QQS to'lovchining kodini

Telefonlar: *998004488* Faks: _____ e.mail: _____

(Iste'molchining, shu jumladan ranbarining xohishiga ko'ra uyali, faks telefonlari kodi elektron manzil yoziladi)

Kadastr raqami

Statistik kodlar: *85700*

IFUT (OKED) *85700*

DBIBT (SOOGU) *04423*

MHOBT (SOATO) *1233204*

(KFS) *226*

TSHK (KOPF) *200*

TA'MINOTCHI KORXONA: *Боғот Рұмасин Зермоунеци*

Pochta manzili

Hisobraqamini

Bank kodi (MFO) *00014* STIR (INN) *5511008434*

QQS to'lovchining kodini

Telefonlar: _____ Faks: _____

Statistik kodlar:

DBIBT (SOOGU) *1120*

MHOBT (SOATO) *1232000*

Ta'minotchi korxona:

Iste'molchi:

YURISTKONSULT HULOSASI

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018 yill 12 yanvardagi 22-sonti qarori talablariga muvofiq tuzilgan. Tomonlar o'tasida mazkur shartnomani tuzish uchun O'zbekiston Respublikasining qonunchilik talablarini moniylik qilmaydi. Shartnoma ishtirokchilarining xuquq va majburiyatlarini O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi va "Xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatining shartnomaviy xuquqiy bazasi to'g'risida"gi qonuni talablariga javob beradi. Shartnoma shartlari yuzasidan kelib chiqishi mumkin bo'lgan javobgarlik masasasi tomonlar o'tasida qonuniy kelishilgan. Shartnoma yuzasidan shartnoma ishtirokchilar o'tasidagi nizolarni hal qilish tartibi belgilangan.

Yuristkonsult: _____

Shoejmagz
(dmzosi)

15.03. - sonli shartnomaga
I - ilova

Yetkazib beriladigan energiya hajmi

1. Tarif guruhি II
2. Faoliyat turi Biznes
3. Iste'molchi elektr quvalalarining ulagan quvvati: _____ kVA (kVt)
4. Texnik shart bo'yicha ruxsat berilgan quvvat _____ kVt 5
5. Elektr ta'minoti ishonchhligi bo'yicha toifasi (loyiha bo'yicha) 4
Elektr ta'minoti ishonchhligi bo'yicha toifasi (amalda) _____
6. Hisob-kitob turi: Serq choskorasi

tarif turi: tabaqashti tilgan, bir stavkali yoki axoliga tenglashti tilgan (kerakli si to'liq ko'satiladi)

Davr	Energiya hajmi ming. kVt/soat	Shu jumladan, tarif guruhlar bo'yicha			
		I	II	III	IV
Yil, jami	30000		30000		
Yanvar	10000		10000		
Fevral	10000		10000		
Mart	10000		10000		
Aprel					
May					
Iyun					
Iyul					
Avgust					
Sentabr					
Oktabr					
Noyabr					
Dekabr					

Tashkilot kuniga foydalanadi _____ soat, oyga _____ kun
Umumiy yuklamaga nisbatan smentalar bo'yicha yuklanish % hisobida I __, II __, III __

Ta'minotchi korxonasi:

BOGOT TUMAN

ELEKTR TARMOLQOLMALAR ARBAYDODGEN

KORXONASI

M.O': .../... J.ayoni, J.ayoni, F.I.S.H.

Iste'molchi:

M.O': .../... J.ayoni, J.ayoni, F.I.S.H.

6.1. Quvvat va elektr energiyasi iste'moli bo'yicha cheklash va uzib qo'yish jadvallari hududiy elektr tarmoqlari korxonasi tomonidan iste'molchilar bilan birlashtiriladi, mahalliy davlat hokimiyati idoralari bilan kelishiladi, "Hududiy elektr tarmoqlari" AJ tomonidan tasdiqlanadi va yagona elektr energetika tizimida elektr quvvati va energiya tanqisligi paydo bo'lganda joriy etiladi.

6.2. Elektr energiyasini cheklash va uzib qo'yish jadvallari iste'molchining texnologik va avariya bronini aniqlash dalolatnomasiga asosan, joriy yilning 1 oktabridan keyingi yilning 1 oktabrigacha bo'lgan davr uchun tuziladi hamda jadvallarga kiritilgan barcha iste'molchilar uchun ularni bajarish majburiy hisoblanadi.

Jadvallarning quyidagi turlari tuziladi:

yagona elektr energetika tizimida yoqilg'i yoki gidroresurslar yetishmaganda elektr energiyasini (kVt soatda) cheklash jadvali. Jadvalda elektr energiya iste'molini iste'molchilarning texnologik bronigacha, keyinchalik esa avariya bronigacha (cheklashga mansub bo'lmagan obyektlardan tashqari) va bunda iste'molni 5 ta navbatga bo'lgan holda qisqartirish nazarda tutilishi lozim;

yagona elektr energetika tizimida quvvat yetishmaganda quvvatni (kVtda) cheklash jadvali. Jadvalda yagona elektr energetika tizimining ertalabki va kechki eng katta yuklamalari yuzaga keladigan soatlarda iste'mol qilinadigan quvvatni iste'molchilarning avariya bronigacha kamaytirish va bunda iste'mol qilinadigan quvvatni 5 ta navbatga bo'lish nazarda tutilishi lozim;

quvvat taqchilligi yuzaga kelishi natijasida avariya xavfi paydo bo'lganda va cheklash jadvallarini joriy qilish imkoniyati bo'lmagan, quvvatni cheklash jadvali. Jadvalda uzib qo'yilishi mumkin bo'lmagan obyektlardan tashqari, yagona elektr energetika tizimi iste'molchilarini to'liq uzib qo'yish va uzib qo'yiladigan quvvatni 5 navbatga bo'lish nazarda tutilishi lozim.

6.3. Cheklash va uzib qo'yish jadvallarini amalga kiritish tartibi quyidagilar:

elektr energiyasi va quvvatni cheklash va uzib qo'yish jadvallari "O'zbekiston milliy elektr tarmoqlari" AJ rahbari farmoyishi bilan amalga kiritiladi. Dispatcherlik boshqaruving barcha darajalarida elektr energiyasini cheklashni joriy etish farmoyishi operativ jurnalda cheklash hajmi, cheklash boshlanadigan va tugaydigan vaqt qayd etilgan holda beriladi;

hududiy elektr tarmoqlari korxonasi iste'molchilarga keyingi sutkalarda elektr energiyasini cheklash jadvallarining amalga kiritilishi to'g'risida joriy sutkaning soat 14⁰⁰ dan kechiktirmay, cheklash hajmi, cheklash boshlanadigan va tugaydigan vaqtini ko'rsatgan holda ma'lum qiladi.

Elektr energiyasini cheklash jadvallarini zudlik bilan joriy etish zarur bo'lganda, bu haqidagi bildirishnoma sutkaning vaqtidan qat'i nazar, cheklashning amal qilishi boshlanishidan 1 soat oldin iste'molchilarga yetkaziladi.

Uzib qo'yish jadvallari iste'molchilar tomonidan hududiy elektr tarmoqlari korxonasidan uzib qo'yish jadvallari joriy etilishi to'g'risidagi bildirishnoma olingandan keyin darhol joriy etiladi.

Iste'molchilar – cheklash va uzib qo'yish jadvaliga kiritilgan, shu jumladan uzlusiz ishlab chiqarish texnologik jarayoniga ega korxonalar, tashkilotlar va muassasalar (cheklash va uzib qo'yilishi mumkin bo'lmagan obyektlardan tashqari) cheklash va uzib qo'yish jadvallarining hududiy elektr tarmoqlari korxonalari tomonidan ko'rsatilgan muddatda so'zsiz bajarilishini tashkil etishi shart. Aks holda, ular uzib qo'yish va cheklash jadvallari bajarilmaganligi tufayli yagona elektr energetika tizimi markazlaridan majburiy uzib qo'yish natijasida yuzaga keladigan oqibatlar uchun qonun hujjatlarida belgilangan tartibda javob berindi.

Hududiy elektr tarmoqlari korxonasi elektr energiyasi va quvvatini cheklash jadvallarini amalga kiritish to'g'risidagi farmoyish iste'molchilar tomonidan

bajarilmaganda, ularni ogohlantirgandan so'ng elektr energiyasi va quvvat iste'molining belgilangan darajada kamayishini ta'minlovchi miqdorda elektr energiyasi yetkazib berilishini majburiy ravishda cheklaydi.

Bu boradagi texnologik jarayonlar buzilishining oqibatlari uchun javobgarlik Iste'molchi korxona rahbarlari zimmasiga yuklanadi.

6.4. Qoidalarda nazarda tutilmagan sabablarga ko'ra Iste'molchilarni elektr energiyasidan o'chirganlik uchun hududiy elektr tarmoqlari korxonalariga nisbatan qonunchilik hujjatlariga muvosiq iqtisodiy choralar qo'llaniladi.

VII. KORRUPSIYAGA QARSHI SHARTLASHUV

1. Ushbu shartnomaning har bir tomoni o'ziga nisbatan qo'llaniladigan barcha, shu jumladan O'zbekiston Respublikasi amaldagi qonunchilik va normativ hujjatlaridagi Korrupsiyaga qarshi tegishli shartlar va talablarni tushunishi haqida bir-birini ishontiradi va ularga amal qilishini kafolatlaydi. Iste'molchi ushbu shartnoma amalda bo'lgan butun davr mobaynida u (shuningdek uning mansabdar shaxslari, direktori, xodimlari, agentlari va boshqa vakillari) Ta'minotchi korxonaning manfaatlariда uning agenti yoki vakili sifatida harakat qilib, Ta'minotchi korxonaning hamda O'zbekiston Respublikasi amaldagi qonunchilik va normativ hujjatlarining Korrupsiyaga qarshi tegishli shartlari va talablariga qat'iy rioya etish majburiyatini oladi.

VIII. YAKUNIY SHARTLAR

8.1. Shartnoma 20 22 yil 31 deksabr gacha bo'lgan muddatga tuziladi.

Shartnomaning amal qilish muddati tugaganligi, tomonlardan biri uni uzaytirish yoki bekor qilish bo'yicha ariza bermagan bo'lsa, shartnoma keyingi har bir yilga uzaytirilgan hisoblanadi (Byudjet tashkilotlari bundan mustasno). Ariza ushbu Shartnomaning amal qilish muddati tugashidan bir oy oldin taqdim etilishi lozim.

8.2. Shartnoma bir xil yuridik kuchga ega bo'lgan va tomonlarning har birida saqlanayotgan ikki (Byudjet tashkilotlari uchun uch) nusxada tuzilgan. Shartnomaning ilovalari uning ajralmas qismi hisoblanadi.

8.3. Tomonlarning birini tashabbusi bilan shartnomani muddatidan oldin bekor qilish, ikkinchi tomonni bekor qilish muddatidan o'ttiz kun oldin habardor qilgan holda va tomonlar o'zaro hisob-kitob qilishi sharti bilan bekor qilinishi mumkin. Bekor qilish to'g'risida xabarnoma yozma ravishda yuboriladi.

8.4. Barcha o'zgartirish va qo'shimchalar, agar ular faqat yozma ravishda amalga oshirilib, tomonlarning vakolatli shaxslar tomonidan imzolangan bo'lsa, haqiqiy xisoblanadi.

8.5. Ushbu Shartnoma talablarida nazarda tutilgan va tutilmagan holatlar bo'yicha nizolar kelib chiqqan taqdirda qonunchilik hujjatlar talablariga muvosiq tartibga solinadi.

Iste'molchilarga ogohlantirish !

Umumiy foydalanishdagi elektrtarmoqlariga o'zboshimchalik bilan ulanish yoki ulardan foydalanish qoidalarini boshqacha tarzda buzish yoxud elektr energiyasini hisobga olish asboblariga shu jumladan ularning plombalariga qasddan shikast yetkazish yoki bunday hisobga olish asboblarining ko'rsatkichlarini o'zgartirish maqsadida ularga tashqaridan aralashish, O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksining 101 hamda Jinoyat kodeksining 185°-moddalariga asosan javobgarlikka tortilishiga sabab bo'ladi.

— sonli shartnomaga
2 – ilova

Energiyani hisobga olish priborlari o'rnatilgan joylar va ularning tavsiflari

Iste'molchingin (subiste'molchingin) hisobga olish pribori o'rnatilgan joylari, turi va kuchlanish toifasi (kV)	Hisobga olish pribori turi (aktiv), (nominal toki)	Hisobga olish pribori raqami	Hisobga olish pribori klemma qopqog'idagi plombaning raqami	O'ichov transformator- larning transformatiya koefitsiyenti		Hisobga olish priborining shartnomaga tuzilgan kundagi ko'satkichlari	Tarif turi so'm/ 1 kVt/soat
				Tok	Kuchla- nish		

sonli shartnomaga
3 - ilova

**Tomonlar elektr tarmoqlarining balans narsasubligi
va ekspluatatsiya qilish bo'yichu mas'ullik chegarasi dalolatnomasi**

Hisobga olish pribori davlat raqami _____ tok transformatori _____ kuchlanish transformatori
jami koefitsiyent _____ ulungan quvvati _____ kVt

Hisobga olish pribori o'mratilgan manzil _____

shahar,qij,mif,yo'cha nomi, uy raqami

1. Tarif guruhni _____ Faoliyat turini _____
2. Tarif guruhni _____ Faoliyat turini _____

1. Iste'molchining balansida quyidagi elektr qurilmalar mavjud.

a) havo elektr tarmog'i _____

b) kabel elektr tarmog'i _____

v) podstansiylar, transformator podstansiylari TP raqami _____ kVA

2. Iste'molchi va Ta'minotchi korxona o'tasidagi elektr tarmoqlarning balans bo'yichu
mansublik chegarasi

3. Ulardan quyidagilarga:

a) _____ Iste'molchi xizmat ko'satish xodimlari tomonidan.

b) _____ Iste'molchi bilan 202 _____ yil _____ sanada tuzilgan _____ -conli Texnik xizmat ko'satish to'g'risidagi shartnomasi
asosida Ta'minotchi korxona tomonidan xizmat ko'satilindi. Texnik xizmat ko'satish shartnomasi tuzilmasa
Ta'minotchi korxona tomonidan xizmat ko'satilmaydi.

4. Elektr qurilmalarni holbo' va ularga xizmat ko'satish bo'yicha javohiylik chegarasi quyidagicha
belgilandi:

Energiyani yo'qolishlarini aniqlash bo'yicha
DALOLATNOMA

Energiya hisobga olish priborlari elektr tarmoqlarining balans bo'yicha mansublik chegarasida o'matilmaganda, elektr tarmoqlarining balans bo'yicha mansubligi chegarasi hisobga olingan holda mansublik chegarasidan xisobga olish pribori o'matilgan joygacha bo'lgan qismi hisoblash yo'li bilan aniqlanadi va quyidagilarga xisoblanadi:

a) Quvvati _____ kVA bo'lgan transformatorlardagi oylik aktiv energiyaning yo'qolishlari _____ kVt.saat yoki _____ %, reaktiv energiya yo'qolishlari _____ kVAr.saat yoki _____ % tashkil etadi;

b) Iste'molchining kabel liniyalaridagi har oylik energiyani yo'qotish:

Uzunligi _____ m;

Kesim yuzasi _____ mm²;

Rusumi _____;

Kuchlanishi _____ kV bo'lsa, _____ kVt.saatni, yoki _____ % tashkil etadi;

v) Iste'molchining havo liniyalaridagi har oylik energiya yo'qolishlari:

Uzunligi _____ m;

Kesim yuzasi _____ mm²;

Rusumi _____;

Kuchlanishi _____ kV bo'lsa, _____ kVt.saatni, yoki _____ % tashkil etadi.

Energiyani har oyda jami yo'qotishlar hajmi hisob davridagi energiya sarfming _____ foizini tashkil etadi.

16/10/13

-sonli shartnomaga

5 - ilova

**Energiya (aktiv, reaktiv) sarfi bo'yicha
HISOBOT**

20 yil oyi bo'yichaKo'rsatkichlar qayd etilgan sana "—" 20 yil.

Ulangan joy nomi, hisobga olish priborining zavod raqami, hisobga olish turi (aktiv, reaktiv)	Hisob-kitob koefitsiyenti			Hisobga olish pribori ko'rsatgichlari		Hisobga olish pribori kursatkichlaring farqi	Sarf kVt.s., kVAr.s.	Tabaqalashtirilgan tarif bo'yicha sarf kVt.s.							
	tok transformatorining (TT)	kuchlanish transformatorning (KT)	umumi	boshlan g'ich	oxirgi			Ertalabki tig'iz vaqt	Kun	Kechki tig'iz vaqt	Tun	soat 6-9	soat 17	soat 17-22	soat 22-24
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
Jami															

Izoh: $7_{\text{ustun}} = 6_{\text{ustun}} - 5_{\text{ustun}}$; tabaqalashtirilgan hisob uchun mazomot nisqini $8_{\text{ustun}} = 7_{\text{ustun}} * 4_{\text{ustun}}$, $8_{\text{ustun}} = 9_{\text{ustun}} + 10_{\text{ustun}} + 11_{\text{ustun}} + 12_{\text{ustun}} + 13_{\text{ustun}}$.

Ta'minotchi korxona:

Iste'motchi:

Kompensatsiya qurilmalarining ishlash rejimi

1. Kompensatsiya qurilmalarining belgilangan quvvati

T/r	Kompensatsiya qurilmalarining turlari	Quvvati	Ulanish vaqtি		Jami
			Ertalab	Kechqurun	
1.	Kondensatorlar, kVAr 1000 Vgacha 1000 Vdan yuqori, jumladan: Avtomatik boshqariladigan:				
1.1.	1000 Vgacha 1000 Vdan yuqori, Qo'lda boshqariladigan: 1000 Vgacha				
1.2.	1000 Vdan yuqori, Sinxron dvigatellar - (SD), kVt SDning reaktiv quvvati, kVar (SDning o'matilgan quvvatining 30 foizi, kVt)				
2.					
3.	Jami (1b.+3b.) kVAR: 1000 Vgacha 1000 Vdan yuqori.				

IZOH: avtorejimda ishlaydigan kondensator qurilmalari bilan jihozlangan tashkilotlar ulanish vaqtlarini to'ldirishi shart emas.

2. Reaktiv energiyaning iqtisodiy miqdori

Yil, oy	Reaktiv energiyaning iqtisodiy miqdori (kVAr.saat)	Shu jumladan tarif guruhlari bo'yicha		
		I	II	IV
Yanvar				
Fevral				
Mart				
Aprel				
May				
Iyun				
Iyul				
Avgust				
Sentabr				
Oktabr				
Noyabr				
Dekabr				

Reaktiv energiyaning har bir hisobot davri uchun iqtisodiy qiymati, uchbu shartnomada ko'rsatilgan va o'matilgan tartibda aniqlanadigan quvvat koefitsiyentining optimal miqdori hisobga olindi, uchbu davr uchun aktiv energiyaning shartnomadagi miqdoridan kehlb chiqqan holda aniqlanadi.

Hisobot davrinning yakuni bo'yicha reaktiv energiya iqtisodiy qiymatining amaldagi miqdori iste'mol qilingan aktiv energiya va quvvat koefitsiyentining shartnomaviy miqdoridan kehlb chiqqan holda aniqlanadi.

Tarifga ustama qo'shilgan qiymat solig'i hisobga olinmagan holda faoliyetsizligining amaldagi tarifi bo'yicha:

5% - reaktiv energiyadan iqtisodiy qiymat donasida foydalantipanda, bu amalda iste'mol qilingan aktiv energiya va quvvat koefitsiyentining shartnomaviy miqdoridan kehlb chiqqan holda aniqlanadi.

10 % - reaktiv energyndan iqtisodiy qiymat miqdoridan ortiq foydalantipanda, bu amalda iste'mol qilingan aktiv energiya va quvvat koefitsiyentining shartnomaviy miqdoridan kehlb chiqqan holda aniqlanadi;

Reaktiv energiyin kompensatsiyasi uchun elektr energiyini tarifga ustunlilar jumma sanksiyasi xisoblanmaydi va elektr ta'minoti shartnomasiga asosan undiriladi.

Reaktiv energiyin o'mi yeturhichka to'dirishmasligi hisobiga quvvat koefitsiyentining normativ qiymati iste'molchi tomonidan qo'llab-quvvatlnmasligi aniqlanganda, huddudi elektr tarmoqlari korxonasi tomonidan qonun hujjalarda belgilangan tartibda aktiv elektr energiya yo'qolishi qiymatining texnik-iqtisodiy hisob-kitoblari amalga oshiriladi, shuningdek, quvvat koefitsiyenti ko'rsatkichlari belgilangan normativlarga nisbatan pasaytirilganligi uchun iste'molchilardan qo'shimcha mablag'lari undiriladi.

Bunda hisob-kitoblar va qo'shimcha mablag'ni undirish hisob-kitob davrida Shartnomada ko'rsatilganiga nisbatan iste'molchi tomonidan quvvat koefitsiyentining amaldagi qiymatini pasaytirishga yo'l qo'yilganligi to'g'risida "O'zenergoinspeksiya"ning tasdiqlovi bo'lganda amalga oshiriladi.

Tarif chegirmalari iste'molchi yagona elektr tizimi tarmog'ida elektr tarmog'ining katta yuklamali soatlarda reaktiv energiya hosil qilganda va elektr tarmog'ining kichik yuklamali soatlarda energiya tizimi tarmog'idan reaktiv energiya iste'mol qilinganda, agar iste'molchining bunday rejimida ishlash zarurati Shartnomada ko'rsatilgan bo'lsa, taqdim etiladi.

Chegirma qo'shilgan qiymat solig'i hisobga olinmagan holda aktiv energiya uchun amaldagi tarifning 15% miqdorida belgilanadi.

Iste'molchi:

161013 -sonli shartnomaga
7 - ilova

**Avariayiy va texnologik bronni aniqlash bo'yicha
DALOLATNOMA**

Iste'molchingin _____

ishtirotkida tuzildi.

Yagona elektr energetikasi tizimida uzoq muddatli yoki qisqa muddatli quvvat tanqisligi yuzaga kelganda Iste'molchi quyidagilarni bajarishi kerak:

1. Uskuna yuklamasini texnologik bron darajasigacha pasaytirish:

T/r	Texnologik broniga taalluqli sexlar va agregatlar nomi*	Ishda qoldirilgan yuklamalar quvvati (kVt)	Izoh
1.			
2.			
3.			
4.			

Jami: _____ kVt

*a) Barcha sexlar va aggregatlar zudlik bilan o'chiriladi. O'chirilishi yaroqsiz mahsulot ishlab chiqarilishi, uskunaning buzilishi, portlash, yong'in, zaharlanish va boshqa baxtsiz hodisalarga olib keluvchi sexlar va aggregatlar bundan mustasno.

b) Texnologik broniga shuningdek avariya broniga taalluqli sexlar va aggregatlar ham kiradi (2-banda qarang.)

Texnologik bronni cheklash bosqichlari:

I bosqich _____ kVt; II bosqich _____ kVt;

III bosqich _____ kVt; IV bosqich _____ kVt.

2. _____ o'tganidan keyin sexlar va aggregatlar avariya bronni darajasigacha uzib quyiladi.

T/r	Avariya broniga taalluqli sexlar va aggregatlar nomi*	Ishda qoldirilgan yuklamalar quvvati (kVt)	Izoh
1.			
2.			
3.			
4.			

Jami: _____ kVt.

* a) O'chirilishi suv ta'minoti, aloqa vositalari ishining to'xtashiga, isitish tizimining muzlab qolishiga olib keluvchi sexlar va aggregatlar hamda qo'riqlash yoritgichlari elektr tarmog'idan uzilmagan holda qoldiriladi.

b) Yonq'inga qarshi zaxira nasoslar va boshqa yonq'inga qarshi aggregatlar avariya broniga kirmaydi (ushbu aggregatlar, zaruratga qarab, oldindan Ta'minotchi korxona bilan kelishilgan holda ro'yxatga kiritilishi mumkin).

Ta'minotchi korxona:

Iste'molchi:

